

4. neděle postní C – 6.3.2016

Lukášovo evangelium 15,1-3.11-32

Do Ježíšovy blízkosti přicházeli sami celníci a hříšníci, aby ho slyšeli. Farizeové a učitelé Zákona mezi sebou reptali: "Přijímá hříšníky a jí s nimi!" Pověděl jim tedy toto podobenství:

"Jeden člověk měl dva syny. Mladší z nich řekl otci: 'Otče, dej mi z majetku podíl, který na mě připadá.' On tedy rozdělil majetek mezi ně. Netrvalo dlouho a mladší syn sebral všechno, odešel do daleké země a tam svůj majetek rozmařilým životem promarnil. Když všechno utratil, nastal v té zemi velký hlad, a on začal mít nouzi. Šel a uchýtil se u jednoho hospodáře v té zemi. Ten ho poslal na pole pást vepře. Rád by utišil hlad lusky, které žrali vepři, ale nikdo mu je nedal. Tu šel do sebe a řekl: 'Kolik nádeníků mého otce má nadbytek chleba, a já tady hynu hladem! Vstanu a půjdu k svému otci a řeknu mu: Otče, zhřešil jsem proti Bohu i proti tobě. Už nejsem hoden, abych se nazýval tvým synem. Vezmi mě jako jednoho ze svých nádeníků!'

Vstal a šel k svému otci. Když byl ještě daleko, otec ho uviděl a pohnut soucitem přiběhl, objal ho a políbil. Syn mu řekl: 'Otče, zhřešil jsem proti Bohu i proti tobě. Už nejsem hoden, abych se nazýval tvým synem.' Ale otec nařídil služebníkům: 'Honem přineste nejlepší šaty a oblečte ho, dejte mu na ruku prsten a obuv na nohy! Přiveďte vykrmené tele a zabijte ho! A hodujme a veselme se, protože tento můj syn byl mrtev, a zase žije, byl ztracen, a je zas nalezen!' A začali se veselit. Jeho starší syn byl právě na poli. Když se vracel a byl už blízko domu, uslyšel hudbu a tanec. Zavolal si jednoho ze služebníků a ptal se ho, co to znamená. On mu odpověděl: 'Tvůj bratr se vrátil a tvůj otec dal zabít vykrmené tele, že se mu vrátil zdravý.' Tu se starší syn rozlobil a nechtěl jít dovnitř. Jeho otec vyšel a domlouval mu. Ale on otci odpověděl: 'Hle, tolik let už ti sloužím a nikdy jsem žádný tvůj příkaz nepřestoupil. A mně jsi nikdy nedal ani kůzle, abych se poveselil se svými přáteli. Když ale přišel tenhle tvůj syn, který prohýřil tvůj majetek s nevěstkami, dals pro něj zabít vykrmené tele!' Otec mu odpověděl: 'Dítě, ty jsi pořád se mnou a všechno, co je moje, je i tvoje. Ale máme proč se veselit a radovat, protože tento tvůj bratr byl mrtev, a zase žije, byl ztracen, a je zase nalezen.'"

Téma: Kajícnost a milosrdenství

Jak je možné podtrhnout roli Otce v podobenství o Marnotratném synu?

Ať nás provázejí apoštolova slova: „Kdo prokazuje milosrdenství, ať to činí s radostí“ (Řím 12,8).

V krajním případě láska může stále obsahovat nechuť a nevstřícnost – podle vtípu: Tak ty ses oženil – to musíš být šťastný. No právě, musím... S milosrdenstvím je to jinak. Milosrdenství jestli existuje, tak je láskou, která uzdravuje, a která září ve tváři toho, kdo jedná milosrdně. Otec v podobenství běží synovi vstříc. A nenechá ho domluvit, aby mu už mohl říct, že ho s radostí vítá doma. Takové je tedy Boží milosrdenství. A co my, když se chceme také naučit být milosrdní. Papež František říká:

V čase modlitby, půstu a dobročinnosti lze rozjímat konkrétněji o slovech proroka Izaiáše: „Není půstem, který chci, spíše toto: rozvaž nespravedlivá pouta, uvolni uzly jha, utiskované propusť na svobodu, zlom každé jařmo! Lámej svůj chléb hladovému, popřej pohostinství bloudícím ubožákům; když vidíš nahého, obleč ho, neodmítej pomoc svému bližnímu. Tehdy

vyrazí tvé světlo jako zora, tvá jizva se brzy zacelí. Před tebou půjde tvá spravedlnost a za tebou Boží sláva. Tehdy budeš volat, a Hospodin ti odpoví, křičet o pomoc, a on řekne: ‚Zde jsem!‘ Přestaneš-li utlačovat, ukazovat prstem, křivě mluvit, nasytíš-li svým chlebem hladového, ukojíš-li lačného, tehdy v temnotě vzejde tvé světlo, tvůj soumrak se stane poledním jasem. Hospodin tě stále povede, v nedostatku ukojí tvou touhu, posílí tvé údy. Budeš jako zavlažovaná zahrada, jako živé zřídlo, jehož voda nevysychá“ (Iz 58,6-11).

V diecézích at' se šíří iniciativa 24 hodin pro Pána, která se koná v pátek a sobotu čtvrtého postního týdne. Mnozí lidé začínají přistupovat ke svátosti smíření a jsou mezi nimi četní mladí, kteří v této zkušenosti často nacházejí cestu zpět k Pánu, prožívají intenzivní chvíli modlitby a objevují znovu smysl svého života. S přesvědčením opět postavme do centra svátost smíření, protože umožňuje hmatatelně se dotýkat milosrdenství. Pro každého kajícího tak bude zdrojem opravdového vnitřního pokoje.

Výzva obnovit a znovu objevit svátost smíření. Opět dát do centra pozornosti svátost smíření – píše svatý otec. Je pravdou, že na první poslech jsou v centru zájmu odpustky – odpustky Svatého roku Milosrdenství. Ale ty stejně přichází na řadu až poté, co je hřích odpuštěn. Jednoduše řečeno – pro vítězství nad hřichem je třeba silné aktivity Ježíše-Spasitele. To je ve svátostech, to je ve svátosti smíření. Teprve když je hřích odpuštěn, přichází na řadu milost odpustků. Odpustky neumí hřích odpustit, odpustky nejsou odpuštěním hříchů.

Nyní ale ještě zpět k podobě milosrdenství Boha Otce – jak počítá s naší aktivitou? Za co dobrého nás odmění? Co z našich skutků nebo postojů má velkou hodnotu v Božích očích? Papež František mluví o vztahu oběti, naší námahy, a síly milosrdenství:

Když se Ježíš nacházel u stolu spolu s Matoušem a dalšími celníky a hříšníky, řekl farizeům: „Jděte a naučte se, co znamená: ‚Milosrdenství chci, a ne obět‘. Nepřišel jsem totiž povolát spravedlivé, ale hříšníky“ (Mt 9,13). Zmínka, kterou se Ježíš odvolává na text proroka Ozeáše – „chci lásku, a ne obět“ (Oz 6,6) – je zde velice významná. Ježíš prohlašuje, že od nynějška má být pravidlem života jeho učedníků primát milosrdenství, jak dosvědčuje On sám, když stoluje s hříšníky.

Jak si máme představit „chci lásku, a ne obět“? Tohle teprve je důvod, proč otec nechválí staršího syna, který je celou dobu doma s otcem. Otec přece ví, že pracuje a že žádný příkaz neporušil. Dokonce otec respektuje jeho vzdor: vyjde ven, vyjde k němu ven, a domlouvá mu. Ale tady nemůže pochválit a kárá: milosrdenství je víc, než celoživotní obět staršího syna. Také se nám to nelíbí? Přesněji řečeno, úplně to srovnat nelze – a obět ve spojení s Ježíšovou obětí je přeci velmi vysokou hodnotou. Přesnější vyjádření je, že přinesená obět je záslužná, ale jestli ji nedoprovází milosrdenství – zase přicházíme o dobro, které jsme obětí dosáhli. Nedostatek milosrdenství nás opět připraví o dobro, které nám obět před chvílí vyzískala.

Kdyby se Bůh zastavil u spravedlnosti, přestal by být Bohem a byl by jako všichni lidé, kteří se dovolávají dodržování zákona. Spravedlnost sama nestačí a zkušenost učí, že odvolávat se pouze na ni hrozí jejím zničením. Proto Bůh překračuje spravedlnost milosrdenstvím a odpuštěním. Neznamená to znehodnotit spravedlnost nebo ji učinit zbytečnou, ale naopak. Kdo chybuje, musí si odpykat trest. Není to však účel, nýbrž začátek obrácení, aby zakusil něhu odpuštění. Bůh neodmítá spravedlnost. Pojímá ji a překonává vyšší událostí, ve které se zakouší láska, jež je základem pravé spravedlnosti.

Proto je návrat do milující Otcovy náruče tak krásný. Marnotratný syn se musel těšit

zpět – podle toho, jak se rozhodl a co otci říkal, tak se těšil. Trest je začátkem obrácení – proto všechny ty etapy mají smysl. Proto také nepřiznat si chybu a házet vinu za cokoliv vždycky na druhé lidi, nebo na stát, nebo na systém, ke štěstí nevede. Neochota přiznat si vinu nikdy nepovede ke štěstí. Ale pochopení a přijetí souvislosti věcí, jak je vyjmenovává svatý otec, vede k pokoji a ke štěstí: zákon, porušení zákona, spravedlnost, trest jako začátek obrácení, návrat k plnosti lásky. A Boží milosrdenství provází všechny tyto kroky.

Potom můžou být návraty tak krásné.

V nohách mám už tisíc mil,
teď mi zbejvá jen pár chvil,
cestu znám a ta se tam k nám nemění.

Tisíc mil, těch tisíc mil
má jeden směr a jeden cíl,
bílej dům, to malý bílý stavení.

Kousek dál a já to vím,
uvidím už stoupat dým,
šikmej štít střechy čnít k nebesům.

Těch tisíc mil, těch tisíc mil,
má jeden směr a jeden cíl,
jeden cíl, ten starej známej bílej dům,
jeden cíl, ten starej známej Otcův dům.